

Beregning af tilbagebetalingskrav efter bistandslovens § 26, stk. 1, nr. 4

FOB nr. 85.196

Fundet det uhjemlet, at et socialt udvalg ikke ved beregningen af et tilbagebetalingskrav efter bistandslovens § 26, stk. 1, nr. 4, havde holdt den del af en pension, som bestod af invaliditetsbeløb, udenfor, idet pensionisten da blev stillet ringere end ved en løbende (forskudsvis) udbetaling af pensionen.

Henstillet til amsankenævnet for Vestsjællands amt at undergive sagen en fornyet behandling.

(J. nr. 1985-312-045).

Ægtefællerne A og B klagede over en afgørelse fra amsankenævnet for Vestsjællands amt om modregning i en pensionsefterbetaling. Amsankenævnet tiltrådte en afgørelse fra det sociale udvalg i Holbæk kommune.

Det fremgik af de foreliggende oplysninger, at A den 13. september 1984 fik tilkendt mellemste invalidepension med virkning fra den 1. september 1983.

Efter tilkendelsen af pension modtog A og B supplerende hjælp efter bistandsloven. Ved udmålingen af den løbende hjælp blev der foretaget fradrag for A's pension, dog ikke for pensionens invaliditetsbeløb.

I forbindelse med opgørelsen af pensionsefterbetalingen for tiden fra ansøgningen til tilkendelsen af pensionen modregnede socialforvaltningen med den hjælp, som A og B havde modtaget efter bistandsloven. Socialforvaltningen holdt ikke et beløb svarende til invaliditetsbeløbet uden for denne opgørelse.

I en skrivelse til socialforvaltningen anmodede A om at få udbetalt 13.998 kr., som han mente at have krav på i manglende invaliditetsbeløb for perioden fra den 1. september 1983 til den 31. oktober 1984.

Det sociale udvalg afslog i en skrivelse til A anmodningen, idet udvalget anførte:

» ...

Ved ny udmåling af supplerende hjælp, efter at der er givet pensionsbevilling, er der ved fradrag af pensionen ikke medregnet invaliditetsbeløb, men i tiden forinden mener Holbæk kommune sig ikke forpligtet til at foretage samme udmåling, da der i den tid er ydet hjælp fuldt ud efter en bistandsberegning over § 37, stk. 2, og § 37, stk. 4, ...«

A klagede til amsankenævnet for Vestsjællands amt over udvalgets afgørelse.

Amsankenævnet indhentede en udtalelse fra det sociale udvalg, som anførte:

»... Når man har set bort fra invaliditetsbeløbet efter tilkendelse af pensionen, er det fordi, man skønner, at der er en vis rimelighed i fremover at stille parret økonomisk bedre under hensyn til handicap og faste udgifter i øvrigt, og det beløb, der vil være tilbage til almindeligt underhold, vil alligevel være lavere end max. beløbet efter lovens § 37, stk. 2.

Ved tilkendelse af pension bliver der foretaget modregning til dækning af den udbetalte bistandshjælp i ansøgningsperioden, og (A) anker således over, at der ikke på samme måde ses bort fra invaliditetsbeløbet, som ovenfor beskrevet.

Som det fremgår af beregningskemaet, har den løbende hjælp efter § 37, stk. 2 i ansøgningsperioden udgjort henholdsvis 8.723 kr. og 8.809 kr. Derudover nogle enkelte beløb efter §§ 40, stk. 1, og 46, stk. 1.

Ved overgang til § 37, stk. 4, den 1. marts 1984 reduceres hjælpen til 6.409 kr. pr. måned.

Når der er givet afslag på at se bort fra invaliditetsbeløbet i ansøgningsperioden, skyldes det, at der er ydet fuld lovmæssig hjælp med faste udgifter og max. underhold efter § 37, stk. 2, og senere efter § 37, stk. 4, ydet lovmæssig hjælp til dækning af familiens nødvendige udgifter. Derudover er der ydet en del mindre beløb til medicin, tandbehandling osv. efter § 46, stk. 1, samt akut-hjælp og enkeltudgifter i forbindelse med diverse flytninger efter § 40, stk. 1. Der er ikke i dette tidsrum søgt om andre udgifter i forbindelse med (A's) handicap eller sygdom.

Man mener derfor, at der er ydet fuld dækning løbende efter lovens bestemmelser samt taget hensyn til ydelser til pgl.s lidelser.

At der ved dato for tilkendelse af pension foretages ny beregning, hvor der bortses fra invaliditetsbeløbet, skyldes, at der nu er sket en vedvarende ændring i familiens status og at der derfor er grundlag for at tage højde for situationen fremover. ...«

Amtsankenævnet tiltrådte det sociale udvalgs afgørelse »med den af ... (udvalget) givne begrundelse«.

A indbragte amtsankenævnets afgørelse for den sociale ankestyrelse, som afviste at behandle sagen, da ankestyrelsen ikke fandt, at den var af principiel betydning.

I klagen til mig anførte A og B, at »det kan ikke være korrekt, at Holbæk kommune efter forgodtbefindende kan regne med eller ikke regne med invaliditetsbeløbet.«

I en udtalelse i anledning af klagen til mig henholdt amtsankenævnet sig til sin afgørelse.

Jeg udtalte herefter følgende i en skrivelse til A og B:

»Efter bistandslovens § 26, stk. 1, nr. 4, kan det sociale udvalg træffe beslutning om tilbagebetaling, når en person, der har modtaget hjælp, senere får udbetalt en erstatning, et underholdsbidrag eller lignende, der dækker samme tidsrum og samme formål som den udbetalte hjælp.

Tilbagebetalingskrav efter den nævnte bestemmelse er begrundet i hensynet til at undgå dobbeltforsørgelse. I tilfælde som det foreliggende, hvor det, der udløser tilbagebetalingskravet, er en tilkendelse af invalidepension med tilbagevirkende kraft, tilsigter bestemmelsen således at sikre, at hjælpsmodtageren ikke i forbindelse med opgørelsen og udbetalingen af det beløb, der skal efterbetales, stilles *bedre* end, hvis der var foretaget løbende udbetaling af den tilkendte pension allerede fra det tidspunkt, fra hvilket pensionen tilkendes, dvs. typisk tidspunktet for ansøgningsindgivelse. Udgangspunktet må derfor være, at det ved beregningen af et eventuelt tilbagebetalingskrav skal tilstræbes, at den pågældende stilles, som var der sket forskudsvis udbetaling af pensionen efter den almindelige bestemmelse herom i invalidepensionslovens § 21 (nu lov om social pension § 35).

Således som sagen foreligger til min bedømmelse, må jeg lægge til grund, at der for tiden efter tilkendelsen af pensionen ved udmålingen af supplerende hjælp efter bistandsloven fuldt ud er bortset fra invaliditetsbeløbet, og at der, hvis (A) havde modtaget forskudsvis udbetaling af pensionen, på tilsvarende måde ville være blevet bortset fra invaliditetsbeløbet ved udmålingen af supplerende hjælp. Jeg henviser i den forbindelse til pkt. 15 i kontanthjælpscirkulæret og § 6 i socialministeriets bekendtgørelse nr. 484 af 24. september 1984 om forsøg med faste ydelser efter bistandsloven.

Jeg må herefter anse det for uhjemlet ikke ved beregningen af tilbagebetalingskravet at holde invaliditetsbeløbet udenfor, idet (A) i så fald stilles ringere end ved en løbende (forskudsvis) udbetaling af pensionen.

Jeg har gjort amtsankenævnet for Vestsjællands amt bekendt med min opfattelse.

...

Jeg har samtidig henstillet til amtsankenævnet at tage sagen op til fornyet overvejelse med henblik på, at der foretages en ny refusionsberegning, hvorved der holdes et beløb svarende til invaliditetsbeløbet uden for beregningen.

...«

Supplerende oplysninger om sagen

Ved skrivelse af 7. februar 1986 underrettede amtsankenævnet ombudsmanden om, at nævnet havde truffet en fornyet afgørelse, hvorved man fortsat fandt, at »det sociale udvalg . . . må anses for på korrekt vis at have foretaget fradrag for den bistandshjælp, der er ydet i ansøgningsperioden«. Amtsankenævnet, som fra det sociale udvalg havde modtaget nogle oplysninger om størrelsen af den i perioden fra den 1. september 1983 til den 13. september 1984 udbetalte hjælp, bemærkede, at en underliggende hjælpsudmåling, hvorved der havde været set bort fra et beløb, svarende til invaliditetsbeløbet, ud fra de foreliggende tal om størrelsen af tilkendt pension og ydet hjælp i ansøgningsperioden ikke ville have medført en større pensionsefterbetaling.«

Ombudsmanden anmodede i skrivelse af 14. februar 1986 amtsankenævnet om at uddybe dette synspunkt, og i skrivelse af 8. april 1986 anførte nævnet, at det sociale udvalgs »modkrav (. . .) omfatter den i alt udbetalte hjælp«, og at »modkravet overstiger ansøgers hovedkrav (pensionsefterbetaling; min bemærkning), uanset om modkravet reduceres med et beløb svarende til invaliditetsbeløbet«.

I skrivelse af 18. april 1986 henstillede ombudsmanden på ny til amtsankenævnet at tage sagen op til fornyet overvejelse, idet han med henvisning til sin tidligere udtalelse anførte:

». . ., at kun den del af den modtagne kontanthjælp, som størrelsesmæssigt svarer til pensionsefterbetalingen, *excl.* invaliditetsbeløbet, kan kræves tilbagebetalt.

Kun tilbagebetalingskravet - ikke hele den modtagne kontanthjælp - kan indgå i refusionsberegningen i forbindelse med pensionsefterbetalingen.

Det, som amtsankenævnet . . . benævner »modkravet«, er således tilbagebetalingskravet beregnet som anført, og dette er mindre end »hovedkravet«.

Jeg kan således ikke være enig i det af amtsankenævnet i afgørelsesskrivelsen af 7. februar 1986 anførte om, at (A) ikke, selv om invaliditetsbeløbet holdes uden for beregningen . . ., ville have fået udbetalt en (større) del af pensionsefterbetalingen.«

Amtsankenævnet fastholdt i skrivelse af 27. august 1986 til ombudsmanden på ny sin afgørelse, idet nævnet »fortsat ikke (fandt) grundlag for at ændre udvalgets skøn over (A's og B's) behov for hjælp i den omhandlede periode«.

Ombudsmanden meddelte herefter i en skrivelse til A, at han ikke fandt at kunne foretage videre i sagen på det tidspunkt, og henviste A til at klage over amtsankenævnets seneste afgørelse til den sociale ankestyrelse.

A klagede til ankestyrelsen, som besluttede at optage sagen til behandling.

Ved skrivelse af 18. juni 1987 underrettede ankestyrelsen mig om, at styrelsen havde truffet følgende afgørelse:

»Invaliditetsbeløbet blev indført ved invalidepensionsloven med virkning fra 1. april 1966. Invaliditetsbeløbet afløste invaliditetstillægget, der havde til formål at dække pensionistens merudgifter som følge af invaliditeten. Formålet med invaliditetsbeløbet var udover at dække de nævnte merudgifter at yde en vis kompensation for pensionistens nedsatte erhvervsevne i forhold til andre jævnaldrende grupper i samfundet.

I socialministeriets cirkulære af 20. december 1982 om kontanthjælp efter bistandsloven er i pkt. 15 anført, at der ved udmåling af hjælp bør bortses fra ydelser til kompensation for invaliditet, herunder invaliditetsbeløbet. Det er videre anført, at det dog ikke kan udelukkes, at det i enkelte tilfælde kan skønnes rimeligt at lade invaliditetsbeløbet indgå helt eller delvist i kontanthjælpsberegningen på baggrund af oplysningerne i den enkelte sag om de økonomiske forhold, herunder f.eks. oplysninger om faktiske eller skønnede udgifter i forbindelse med invaliditeten.

Ved socialministeriets bekendtgørelse af 24. september 1984 om forsøg med faste ydelser efter bistandsloven bestemtes i pkt. 6, at invaliditetsbeløbet ikke skulle fradrages i den beregnede kontanthjælp.

Det bemærkes, at Holbæk kommune ikke har deltaget i forsøget med faste ydelser.

I lov nr. 938 af 23. december 1986 om ændring af kontanthjæpsregler m.v., der træder i kraft den 1. juli 1987, bestemmes i § 38, stk. 3, at invaliditetsbeløb efter lov om social pension ikke skal fradrages i den beregnede samlede kontanthjælp.

Under hensyn til, at det således ved de indtil 1. juli 1987 gældende bestemmelser ikke er udelukket at bortse fra invaliditetsbeløbet ved udmåling af kontanthjælp, og under hensyn til, at der i denne sag ikke foreligger oplysninger om, i hvilket omfang den udbetalte kontanthjælp har ydet dækning for merudgifterne ved invaliditeten, finder ankestyrelsen ikke at kunne afvise, at der i denne sag er grundlag for at bortse fra invaliditetsbeløbet.

Ankestyrelsen ændrer nævnets afgørelse, da det på grundlag af det ovenfor anførte ikke findes, at der kan foretages modregning over for den del af pensionsefterbetalingen, der udgøres af invaliditetsbeløbet.

. . .

Det sociale udvalg er anmodet om at foretage det videre fornødne i anledning af den ændrede afgørelse.«